

11. søndag efter trinitatis 2019

Den første læsning vi hørte i dag kom fra Jobs Bog i det Gamle Testamente. I Jobs Bog hører vi fortællingen om Job, som var en mand, der havde alt. Han var rig, han havde en dejlig familie med kone og børn, han var ved godt helbred og havde gode venner. Job var en god mand. Han var sikker på, at Gud havde velsignet ham med alt dette. Vi hørte, at han lovpriste Gud for alt det gode, Gud gør. Men alt blev taget fra Job. Job blev prøvet, for var han mon den samme gode mand, hvis ulykkerne væltede ned over ham, og han blev syg og fattig og alene? Eller måske var det for at vise Job at ulykker også kan regne ned over gode mennesker. Job bestod i hvert fald prøven, og historien ender for så vidt godt, for Job bliver rask, rig og får en ny familie. Men oplevelsen må have rystet ham og gjort ham til en anden, end han var før. Sådan som traumatiske oplevelser har det med at gøre ved mennesker.

Apostlen Paulus, som vi hørte fra i det første brev til korintherne, var også ude for en rystende oplevelse. Han var en af farisæerne, altså dem, der altid skændtes med Jesus om, hvordan Guds ord skulle forstås. Og Paulus brød sig ikke om kristne. De var forkerte, de var kættere, og de kunne godt undværes i verden, mente han. Så Paulus hjalp med at få de første kristne fanget og fængslet. Han var god til det, for det var en sag, han gik meget op i og følte stærkt for. Lige indtil han mødte Jesus. Jesus var godt nok død og begravet på det tidspunkt, men han var også genopstået, og Jesus viste sig for Paulus i al sin lysende herlighed. Paulus blev blændet, helbredt og omvendt og blev derefter den mest ihærdige udsending for Gud og Hans søn Jesus Kristus. For det var en sag han gik meget op i, og som han følte stærkt for. Men Paulus måtte leve resten af sit liv med den viden, at han engang forfulgte de kristne, at han prøvede at ødelægge den nye kirke og den første menighed, som han nu selv var en del af. Paulus kom kun over på den rigtige side, fordi Gud selv greb ind.

Hvem vi er og hvad vi er, er vi af Guds nåde. Job og Paulus indså begge to den sandhed. Det ved de to mænd i Jesu fortælling fra Lukasevangeliet også godt. De gik begge to op i templet for at bede til Gud, det er det samme som at gå i kirke. Den ene, farisæeren, takker Gud for ikke at være lige så kikset og håbløs som alle andre, især toldereren, som han står lige i nærheden af. Farisæeren havde ret høje tanker om sig selv. Han lyder da ret forfærdelig, synes vi måske, men helt ærligt, så gør vi det selv hele tiden. Vi tænker ting som ”Jeg vejer i hvert fald mindre end de andre”, ”Jeg har pænere tøj på end de andre” ”Godt, at jeg klarer mig bedre end de andre”. Vi er faktisk ret glade for, at vi er os selv, som måske også er lidt sødere og klogere end andre mennesker, hvis vi nu selv skal komme med en hurtig vurdering. Men Jesus fortæller historien her på en måde, så vi godt ved, at det er nok ikke helt i orden at tænke sådan.

Og hvorfor så ikke det? Kan det nu ikke være lige meget, så længe vi ikke går hen og prikkes naboen på skulderen og beskylder ham for at være et fæhoved – med dårlig tøjsmag. Nej, det kan ikke være lige meget, fordi det, vi tænker, har også indvirkning på, hvordan vi handler. Der er et godt gammelt dansk ord, der hedder ”ringeagt”, nemlig at have en meget lav agtelse eller respekt for et andet menneske, og hvis det er det, vi føler for hinanden – ja, så kan det næsten kun gå galt imellem os. Farisæeren ringeagtede toldereren. Han havde ikke nogen respekt for ham. Og det er ikke tolderens fejl eller synd, det er farisæerens.

Hvad er en tolder? Ja, det er sådan en der står nede ved grænsen og ser om man har købt for mange cigaretter eller for meget sprut med hjem, når man har været en tur i udlandet. Men i Bibelen er det nu en skatteopkræver. Told er jo også en skat man skal betale for at indføre noget i landet, som man har købt et andet sted. Men nu var det på Jesu tid romerne, der opkrævede skatten. De havde ikke

sendt folk nok fra Rom ned til Israel, til at de kunne gå og banke på alle døre og kræve penge ind til kejseren hjemme i Rom. Derfor havde de ansat nogle lokale til at gøre arbejdet for sig. Og de lokale israelere, som påtog sig arbejdet var ikke ligefrem populære blandt deres landsmænd. Det har svaret til at samarbejde med tyskerne under den danske besættelse. Tolder var et skældsord, de var udstødte og ensomme, selv om de også kunne være ganske velhavende. Så ja, toldereren er helt bestemt på et vildspor i sit liv. Og det er han ret træt af og ked af. Han ved godt, at han har brug for Guds hjælp til at komme på ret køl igen.

Job fik sit liv tilbage igen og Paulus blev omvendt, farisæeren er vel ikke nødvendigvis et dårligt menneske, bare temmelig selvoptaget og irriterende, åbenbart også for Gud, der vist ikke holder af bønner, der begynder med ”tak for at jeg ikke er som alle andre”, men hvad med den stakkels tolder? Hvad skal vi stille op med ham? Det er godt, at han er en af de retfærdige, som kan håbe på at komme ind i Guds rige, fordi han er kender sin synd og vender sig mod Gud for at få hjælp. Han bliver frelst, netop fordi han tror, at kun Gud kan frelse ham. Men han har et liv, der skal leves nu og her, og hvordan skal han kunne det, hvis han går bort i nedtrykt sindstilstand og bliver væk både for sig selv og andre. Hvis ikke farisæeren havde ringeagtet toldereren, så kunne han have været hans vej ud af håbløsheden. Hvis vi ser et menneske der er fortvivlet og måske endda græder og slår sig selv for brystet, så er den rigtige reaktion muligvis ikke: Ha! Godt det ikke er mig!

Og det er netop derfor, det har betydning, hvordan vi mennesker ser på hinanden. For den man ringeagter og forkaster kommer man ikke til at hjælpe. Farisæeren havde alle menneskelige og jordiske resurser til sin rådighed. Men han brugte dem til at ophøje sig selv og se ned på andre. Og det er forkert ifølge vor Herre Jesus Kristus. Når vi kan se, at vi har overskuddet og midlerne og modet og føler os trygge og sikre, så skal vi bruge det i det godes tjeneste. I Guds tjeneste. Ikke fordi vi skal ud og redde hele verden, det må være Guds opgave, men vi kan godt blive bedre til at se hinanden gennem Jesu øjne, med næstekærlighed, så vi husker på, at der er et rigtigt menneske inde i toldereren og synderen. Et menneske som Gud også har skabt og som kunne tænkes at have brug for netop vores hjælp. Amen.